ВЕСЕЛКА

ЖУРНАЛ
ДЛЯ ДІТЕЙ

THE RAINBOW
A CHILDREN'S MAGAZINE

РІК XVIII. КВІТЕНЬ 1971 Ч. 4 (200)

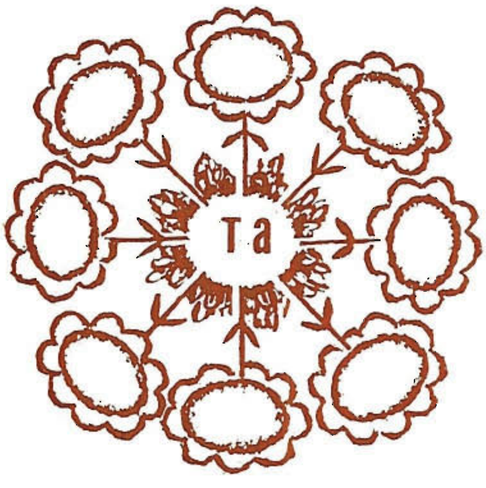
ЯК ЗВУСЯ?

Як я уродилося, то було я біле,
Тепер, подивіться, рябеньке я ціле.
Мені змалювала Оксаночка бочки
У жовті, червоні і чорні пасочки.

Лежу на столі коло круглої паски,
Моргаю до сиру, тулюсь до ковбаски,
До хріну, до масла, до баби сміюся —
Ану, відгадайте лишень, як я звуся.

Р. З.

ГОЛОВОЛОМКА

Отут на рисунку — вісім квіток. Впишіть у кожну квітку в порожнє місце всередині такі склади: Пол, ва, ка, На, ка, лог, ра, о, ліст, ба, о, ко, ман, ра, ка, а, — так, щоб вийшло чотири і чотири — разом вісім трискладових слів — із складом ТА всередині. Значення слів:

1. Місто в Україні
2. Дівоче ім'я
3. Список книжок у бібліотеці
4. Багато овець
5. Маляр, що малює картини на теми війни
6. Козацький старшина
7. Нею заслонюємо вікна
8. Інакше — напад

МАТИ Й ДІТИ

Водить пані-матка
Діточок громадку,
В неї дітки —
Однолітки.

АКРОСТИХ

Лиха зима сховається,
А сонечко прогляне,
Сніжок води злякається,
Тихенько тануть стане, —
І здалеку бистресенько
Вона до нас прибуде,
Кому-кому любесенько,
А дітям більше буде.

Л. Глібів

А к р о с т и х — це загадка-вірш, у якому початкові букви рядків утворюють якесь слово або речення.

РОЗГАДКИ ЗАГАДОК І РОЗВ'ЯЗКИ РОЗВАГ ЗА ЛЮТИЙ-БЕРЕЗЕНЬ Ц. Р.: ЗАГАДКА: Веселка. **ХТО ЦЕЙ МАЛЯР?** Мороз. **НАПИШІТЬ НАЗВИ ПРЕДМЕТІВ:** Телефон, мушля, ґудзик, ключ, півень, годинник, пташине перо, пензель, трикутник. **АРИТМЕТИЧНА ЗАГАДКА.** Треба вписати число 15 у всі поля квадрата. Тоді сума буде — 45. **ХТО БРАТИ?** Зуби й рот.

ВІДПОВІДЬ НА „ДОБРИЙ ЗАРОБІТОК"

(У числі „Веселки" за лютий-березень)

Івасик одержав від тата 10 долярів за 10 днів. За умовою він віддав йому першого дня 1 цент, другого — 2 центи, третього — 4, четвертого — 8, п'ятого — 16, шостого — 32, сьомого — 64, восьмого — 1 дол. 28 центів, дев'ятого — 2 дол. 53 центів, десятого — 5 дол. 12 центів, себто за 10 днів він дав татові 10 дол. 23 центи. У нього залишилось від 25-ти центів, що він мав від тата перед тим — ДВА центи! Одного цента він дав Петрусеві, а решту — ОДНОГО цента — вкинув до своєї „свинки".

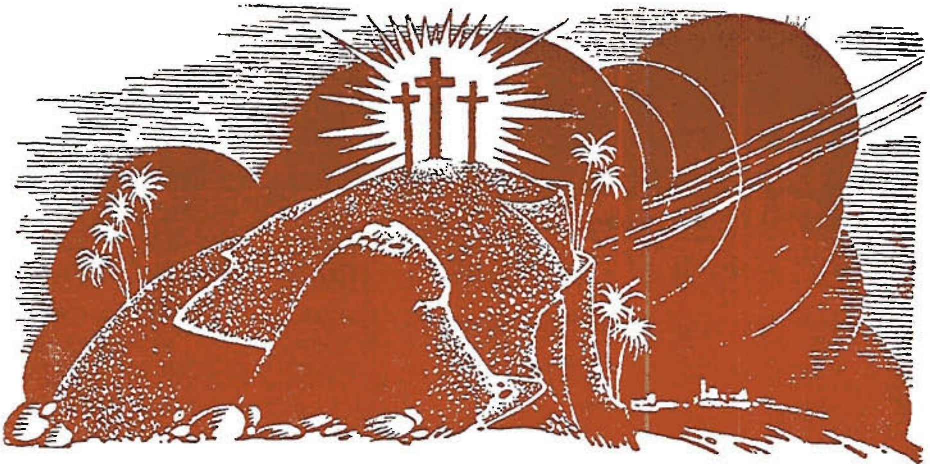
з кольоровими ілюстраціями виходить кожного місяця у Видавництві „Свобода" заходами Українського Народного Союзу. Редаґує Колеґія з членів Об'єднання Працівників для Дітей і Молоді. Річна передплата становить у ЗСА — 4.00 дол., у інших країнах — рівновартість цієї суми. Ціна окремого числа — 40 центів. Ціна подвійного числа — 60 центів.

Обкладинка роботи Ніни Мриц.

"THE RAINBOW" — "VESELKA"

Published monthly, except June to September Bi monthly
at Jersey City, New Jersey
81-83 Grand Street — Jersey City, N.J. 07303
Subscription $4.00 per year.
Entered as Second Class at Jersey City, N.J.

Ілюстрація на обкладинці:
Галина Мазепа — Великодня писанка

Ярослава БОЖЕМСЬКА *Ілюстрація О. СУДОМОРИ*

ХРИСТОС ВОСКРЕС

Дзвонять дзвони, гомін лине
Ген, високо до небес,
Бо сьогодні День Великий:
З мертвих Божий Син Воскрес!

Дзвонять дзвони в храмах Божих,
Чудо із усіх чудес —
Вже співають хором люди
Радісне „Христос Воскрес!"

Встав із гробу, як в пророчих
Книгах сказано було,
І серця розбиті людські
Поєднав Він ув одно.

Він зірвав гріха окови
І для нас готовить рай —
„Із неволі, Христе-Боже,
Увільни наш Рідний Край!

Щоб і там без тюрем, горя
Воскресення Твого день
Зустрічали наші рідні
Серед радісних пісень.

Щоб і там дзвонили дзвони,
В храмах Божих спів лунав,
Щоб раділа Україна:
„Воскресення День настав!"

Мирослав ПЕТРІВ

ВЕСНЯНІ ПОДАРУНКИ

Сонечко весняне,
Вранішнє, рум'яне,
Стало край вікна;
Узяло хмаринку,
Кличе з хати Інку:
„Вийди на хвилинку,
Ось дарунок! На!"

Поки вийшла Інка,
Вітерець дихнув,
Хмарку, мов пір'їнку,
Сонцю з ручок здув.
Мов рожева мла,
Хмарка попливла —
Хмарки вже нема,
Інка в плач...
Дарма!..

Сонце засміялось:
„Дівчинко, не плач!
Ще й тобі зосталось
Подарунків, бач!
Для синеньких очок
Квітів килимочок,
Для усточок — сміх,
І м'який обміжок
Для дитячих ніжок
Легких і малих.

Обміжок — межа (green ridge between two fields).

З НАГОДИ ВЕЛИКОДНЯ НАШИМ СПІВРОБІТНИКАМ, ЧИТАЧАМ ТА ЇХ БАТЬКАМ, ОПІКУНАМ, УЧИТЕЛЯМ І ВИХОВНИКАМ, УСІМ ПРИХИЛЬНИКАМ НАШОГО ЖУРНАЛУ І ЖЕРТВОДАВЦЯМ

шле

Редакція „ВЕСЕЛКИ"

Роман ЗАВАДОВИЧ *Ілюстрація Е. КОЗАКА*

Квітень оре, Квітень сіє
В землю зерно золоте,
Хмарка кропить, легіт віє
І пшениченька росте.

Кличе, дітки, нас із хати
Сонце кругле, наче гріш —
Гаївок пора співати,
Щоб квітки цвіли скоріш!

ПИСАНКИ

(Леґенда)

Забажала Божа Мати
Сина Йсуса рятувати,
Як взяли його на муки
Фарисеї, люті злюки.
Полотенце десь дістала
І яєчок нав'язала —
До Пилата йде в палати
Ласки синові благати.
Стала мирно на порозі —
Серце билося в тривозі,
І ридали очі-зорі
В материнськім лютім горі.
„Він не винен, ясний пане!
Чи зробив що зле, погане?
Не дозволь його вбивати —
Я прошу тебе, Пилате!..”
Відповів Пилат негрізно:
„Мати, ти прийшла запізно!
Все дарма! Тієї ночі
Смерть йому закрила очі...”
Мати зойкнула, збіліла,
Похитнулася, зомліла...
Защеміло болем серце,
З рук упало полотенце,
А яєчка розгубились,
По підлозі розкотились
І вдаряючись об камінь,
Поробились писанками.
Наче квіти, наче зорі,
В пишні вбралися узори
І кольорами засяли,
Мов веселка серед хмари.
Стрепенувсь Пилат із дива:
„Мати! Мати нещаслива!
Вірю: син твій — Бог обнови,
Не хотів його я крови!”
Писанки, мов пишні квіти,
Розкотилися по світі —
Люди їх збирати стали,
Бога-Сина прославляли.

За Ю. Шкрумеляком

Щеміти — боліти (to pinch, to nip); стрепенутись — тут: здригнутись, затремтіти.

Юрій ТИС *Ілюстрації М. МИХАЛЕВИЧА*

ПИСАНКА

Розділ I

Часи були такі давні, що їх ніхто вже не пам'ятає. Жили тоді ще люди, що їх звали чародіями або чаклунами. Звичайно, вони були люди недобрі і злющі, знали, як навести лихо на інших, перекидали людей у звірів.

Маленька Ладочка мала фіялкові оченята та ясне волоссячко, любила всіх і всі її любили. Мала добре серце і завжди помагала немічним та нещасним. Привітна й чемна, любила тваринки та квіти, любувалася красою лісів і піль, а жила з дідунем і бабунею, бо батьків уже не мала.

Жила Ладуня у садибі з ясними віконцями серед барвистих квітів і біля кришталево чистого джерельця. Коли приходила зима, рослинки засинали під снігом, щоб ще краще розвинутися навесні, а водичка вкривалася тонким льодом. Тільки там, де було джерельце, видніла завжди чиста прозора вода. На зиму поселювалися в хатині сверщики, що вечорами сюрчали й заколисували Ладу до сну. А попри хатину пробігав шлях, не знати звідки й куди він провадив. Навіть, як вийти було на горбок, то шлях ішов далі, аж ген за сивий-золотавий обрій.

Одного літнього дня прибула до оселі валка чужинних гостей. Попереду їхав багатий пан у барвистому одязі. Збоку в нього звисала крива шабля.

Гості позсідали з коней, і їх оточили пожильці оселі. Люди були тут завжди гостинні й привітні до всіх чужинців, бо мали вже таку добру вдачу, а теж і тому, що старовинний звичай велів приймати кожного, хто був утомлений дорогою та бажав відпочити. Тож і тих гостей прийняли, чим хата багата, прохали спочити й бути, як у себе вдома.

Але ці гості були не такі, як усі інші. Ладуня не знати чому налякалася їх, і тільки здалеку споглядала на їхні хижі очі, на шаблі, що їх держали в руках, наче напоготові, і мовчали. Полохливою Ладуня не була, але таки боялася підійти до них, особливо до їхнього проводиря, страшнішого за всіх. Чула здалеку, як він розхвалював свою країну, розповідав, які там щасливі люди, чванився багатством усіх своїх підданих та запрошував слухачів відвідати його державу.

Прощаючись, чужинець почастував декого чаркою солодкого багряного вина і від'їхав, обіцяючи ще раз навідатися до них. Аж полегшало Ладуні, коли вершники зникли за обрієм.

На другий день пожильці оселі стали наче очаровані. Ніхто не брався до праці, всі тільки гомоніли про щасливу країну чужинця. Правда, дехто закликав їх спам'ятатися, бо не вірив словам чужинця, але це не помагало. Мріяли про райську країну і про те, щоб піти туди, де панують щастя й багатство.

Згодом вершники вернулися. За ними тяглася юрба народу, рослі юнаки й дівчата, сильні й меткі чоловіки і жінки. До цього походу приєднався дехто із пожильців оселі. Спорожніли хати й господарства, в них залишилися тільки старі люди, немічні і слабі.

І пішли по країні чутки, здогади, плач і лемент. Не було кому засіяти опустілі поля, кувати залізо, тесати дерево. І люди розумні та в світі бувалі догадалися, що за чужинцем пішли ті, що пили його вино. Це він заворожив людей зачарованим напоєм.

Ладуня помітила, що тяжка журба насіла на людей. Дівчинка ходила опустілими ланами, споглядала на городи, зарослі бур'янами. Не чула вже дзенькоту заліза у ковалів, а так радо ходила до них, щоб дивитись на миготливі іскри, що злітали вгору із розжареного заліза. Закриті були теж майстерні столярів. Тепер було там темно, тихо й сумно.

Лада пішла в поле. Зупинилась край левади, де колись паслися овечки та ягнята. І тут було безрадісно, глухо. Дівчинка присіла у траві біля своїх улюблених квіток і заплакала.

„Що робити? — думала. — Як урятувати край від загину? Чи не піти б у країну чарівника й попрохати його, щоб звільнив усіх людей і повернув їх додому? Але куди йти до страшного чаклуна? Де його царство?"

Одна сльозина покотилася з фіялкового очка в келех польового дзвіночка. І враз Ладуня почула тихесенькі слова:

— Дзень-дзень-дзень! Не плач, Ладочко, не плач! Ми, твої квітки, поможемо тобі й порадимо . . .

— Поможете, справді? — зраділа дівчинка.

— Запам'ятай собі наші слова! — загомоніли-заграли дзвіночки. — Чужинець, що забрав людей із собою — грізний чаклун, могутній цар жорстокого народу. Він не знає ні Бога, ні правди, не має серця. Живе в холодному, суворому замку, куди і сонце лякається заглянути. Він хоче поневолити цілий світ. Страшний і ненависний, сидить у своїй твердині-кремлі. Чи не боїшся йти до нього?

Лада подумала хвилину.

— Трохи боюся, — відповіла, — але чи не важливіша справа рятувати інших?

Тоді квітки показали їй, куди йти до чаклуна. Рада й весела, побігла Лада додому. Розповіла все дідуневі й бабуні і прохала, щоб дозволили їй піти рятувати земляків.

Переконували старенькі Ладочку цілими днями й вечорами: що дорога далека, що чаклун страшний і може її ув'язнити або й убити. Але Лада відповідала:

— Страшний цар, то й людям там горе! Певне невільниками стали, коли чаклун мусів чарами їх обдурити. А, може, він не зробить лиха маленькій дівчинці? І, врешті, хто ж їх вирятує? Кожний боїться йти туди, ні в кого нема охоти рятувати нещасних.

Подумали старенькі, що, може, таки справді така маленька дівчинка зворушить серце царя. І згодилися. Дали Ладочці торбинку з сухарями

і поблагословили її в далеку дорогу. Дивились за нею, аж поки її маленька постать не зникла за лісом.

*

Був літній ранок, і сонце золотило ясне волосся Ладочки. А вона раділа й вітала сонце старовинною піснею:

Добридень тобі, сонечко ясне,
Ти святе, ти ясне, прекрасне,
Ти чисте, величне, поважне.
Ти освічуєш гори й долини,
І високі могили.
Освіти й мене перед усім миром,
Перед панами, перед царями,
Перед усім миром християнським.

Минала по дорозі села й садиби.

— А куди Бог провадить, маленька? — питали її.

— До царя страшного, що забирає людей, зачарованих його вином.

Люди жахалися.

— А чого ж ти туди йдеш?

— Рятувати своїх земляків.

Ламали руки жінки, хитали головами чоловіки.

— Не йди, дівчинко! Він уб'є тебе!

І розповідали, що дорога до його замку страшна, що її зловлять по дорозі його посіпаки, і вона ніколи не вернеться додому.

Від таких слів серце дівчинки здригалося з переляку, сльози навертались на очі, і не раз хо-

тіла вона вже вертатися додому. Але, коли згадувала про нещасних бранців-невільників, ще рішучіше відповідала:

— Ні, ні! Не кажіть мені такого! Я не боюся, я мушу визволити мій народ з неволі!

Люди споглядали на її крихітну постать, на носик, що порожевів від зворушення та сліз, і, похнюпивши голови, відходили. Їм ставало соромно, що вони самі нездатні до такої жертви, що не можуть зважитися на таку небезпеку.

Сім днів ішла Ладочка. Якось надвечір задумала переночувати біля річки, поблизу молодого гаю. Там побачила самітну хатину, вже стареньку, що по вікна загрузла в землю. Обережно постукала у двері. Ніхто не відповів. Ступила на поріг.

— Чи є тут хто в хатині?

У відповідь почула слабкий, ледве чутний голос. Увійшла. На ліжку лежав старенький чоловік з заплющеними очима. Ладочка зрозуміла, що він дуже хворий. Побігла до джерельця і принесла свіжої води дідусеві.

Хворий розплющив очі і ледве промовив:

— Занедужав я, і нікого тут не було, щоб поміг мені.

Ладочка метнулася по хаті. Приготовила страву, прибрала кімнату і так доглядала старенького, що він за три дні видужав. Тоді Ладочка розповіла дідуневі, куди й пощо вибралась у дорогу.

Він сумно покивав головою:

— Не для тебе це, Ладочко! Дорога далека, страшна та, врешті, хто знає, чи повернешся з цієї мандрівки. А що, як чаклун ув'язнить тебе або, ще гірше, зачарує тебе на шкоду людям?

Ладочка не дала себе переконати.

— А я таки піду, дідуню! Може не вдію нічого, а може врятую людей з неволі.

— Багато бачив я на віку своєму, — сказав тихо дідусь. — І довго ждав я на когось, хто мав би силу й відвагу пожертвувати собою за свій народ. І діждався! За твоє добре серце нагороджу тебе невеличким дарунком.

Він пішов до комори і приніс срібну тацю, повну прекрасних писанок.

— Ці писанки звичайні собі. А ось ця одна — чарівна. Коли будеш у потребі, у нещасті, кинь її об землю. Вона розіб'ється. Тоді скажи: „Рятуй, писанко!" Бережи її, бо тільки один раз діє в ній чародійна сила.

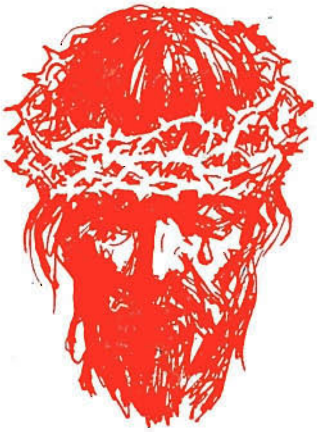
Подякувала Ладочка красно дідуневі за дарунок, заховала писанку у свою торбинку й рушила далі в непевну дорогу до царства чаклуна. А дідуньо додав на відході:

— Хто має цю писанку, великою силою володіє. Уважна й бачна будь, Ладочко, чаклун збирає великі сили, щоб завоювати цілий світ!

(Продовження буде)

Пояснення-словничок: **чаклун — чарівник, чародій, чорнокнижник (sourcerer, magician, enchanter, wizard); злющий — furious; сверщик — цвіркун (cricket); сюрчати — to hum, buzz, drone; обрій — firmament; валка, каравана — група людей з возами у поході (train of waggons, caravan); пожилець — мешканець; підсилитися — підкріпитися; хижий — драпіжний (rapacious, predacious); чванитися — хвалитися; багряний — purple; вершник — кінний їздець (horseman, equestrian, rider); гомоніти — розмовляти (to talk, to speak); лемент — розпач, ридання, голосіння (lament); тесати — вигладжувати сокирою дерево (to cut, to hew, to square a beam); Кремль — назва царської палати в Москві (Kremlin); мир — світ, люди; бранець — полонений (captive, prisoner); посіпака — henchman; крихітний — маленький, дрібний, невеличкий (tiny); похнюпити — похилити голову в смутку (to be downcast, to hang one's head, to be disappointed); загрузнути — застрягти (to sink, stick in the mud); заплющений — закритий, замкнений (to close one's eyes).**

Роман ЗАВАДОВИЧ *Ілюстрації З. ОНИШКЕВИЧА*

ІСУСОВА СЛЬОЗА

Ісус умирав на хресті. Його голова в терновому вінку востаннє похитнулась і звисла. В ту хвилину з Його ока впала велика кривава сльоза і всякла в землю біля хреста.

На третю ніч з тієї сльози виросла билинка з трьома листочками, а на її вершку зацвіла червона квітка.

Дванадцятилітній Шимон був з раннього дитинства хворий на ноги. Відколи батько помер, не було кому доглядати овець, що паслися під горою Голготою. Мусів це робити клишоногий Шимон, хоч часто жалівся, що ноги терпнуть і ниють. Не раз мати прикладала йому до ніг заварене у воді лікувальне зілля, і хлопець, полежавши годину-дві, знов ішов на пасовисько.

Одного досвітку, переходячи Голготою, Шимон побачив квітку й зупинився зачудований.

— Всі гори й доли кругом Єрусалиму я сходив, а такої дивної квітки ще не бачив!

Викопав квітку з коренем, поклав у черепок і приніс додому.

Шимонова мати, Рахиля, була вдовою. Її камінна хатина була вбога й невелика, але для вазоника з дивною квіткою знайшлося місце біля вікна. Мати й син навперемін її доглядали, підливали, і вона з дня на день ставала кращою та дивно пахла.

Одного ранку зайшла до Рахилі сусідка Сара. В неї на руці була велика рана, що тяжко боліла й не гоїлася.

— Яка гарна, дивна квітка! — сказала Сара, зупинившись біля вазоника, а потім мимоволі підняла хвору руку й кінцем пальця доторкнулася листочка.

Порозмовлявши з Рахилею, сусідка пішла додому. Але надвечір вона прибігла знову до Рахилі, радісно схвильована.

— Знаєш, Рахиле? Моя рука перестала боліти!

А за три дні Сара знов прийшла. Не кажучи й слова, розмотала полотняну перев'язку і простягнула до Рахилі руку. На місці, де ще недавно ятрилася рана, рожевіла молода шкіра.

В найближчу п'ятницю Рахиля і Шимон мали гостей. Рахилин брат Натан прийшов з жінкою на прощу до Єрусалиму, і принесли вони на руках донечку, що зроду була сліпенька.

Маленька Марта, почувши дивний запах квітки, простягнула наосліп руку й несамохіть доторкнулась листочків. Ніхто, крім Шимона, цього не бачив. Тільки він слідкував за сліпенькою своячкою, побоюючись, щоб вона нехотячи не зламала квітки.

Гості переночували й пішли в своє село. А за три дні прибігла до Рахилі Мартина мати з донечкою на руках. Ще від порога вона радісно кликала:

— Наша Марта має здорові очі. Вона бачить! Вона справді бачить!

Ніхто не знав, від чого це сталося. Тільки Шимон сказав, що, можливо, це чудо створила червона квітка. Адже і Сарина рука теж так несподівано загоїлася! Він думає, що це від доторку листочків . . .

З того часу до Рахилиної хатини стали навідуватись люди. Вони чули про дивну квітку, підходили до неї, оглядали з усіх боків, а дехто несміливо доторкався її листочків. Однак нічого незвичайного не діялося.

Та за кілька тижнів зашуміло ціле передмістя Єрусалиму.

Десь на третій вулиці вмирав хлопчик. Батьки приводили знахурів, ті напували його виваром з якогось зілля, намазували тіло всілякими мас-

тилами, але це не помагало. Тоді мати в розпуці вхопила синка на руки і принесла його до Рахилі.

— У тебе, кажуть, є дивна квітка. Де вона? Дай доторкнутись!

Рахиля подала вазоника, а мати вмираючого підняла його худу, мов патик, руку й доторкнулася нею листочків. Хлопчик наче здригнувся, наче ледве помітно зідхнув. Але за кілька годин він розплющив очі, пізнав свою матір і прошепотів: — Мамо!..

Незабаром хлопець одужав. До Рахилиної хати плавом поплив народ. Не було сумніву — то була цілюща квітка! Шимон був необережний, розповів, де її знайшов: там, де стояв хрест, на якому був розп'ятий Ісус з Назарету...

— Це Боже свідчення! — заговорили люди. — Ісус був справжній пророк, Божий Син! Защо Його вбито, невинного, святого?

Багато людей увірувало в Христа.

Дізналися про це ті, що вбили Ісуса — фарисеї, судові радники, міська старшина. Вони чули, що Ісус воскрес, але не хотіли в це повірити. А тут щораз більше людей починає вірити, що він справжній Божий Пророк!

За кілька днів до Рахилиної хати вбігла перелякана Сара.

— Ідуть! Ідуть до вас!

Рахиля навіть не питала, хто йде. Виглянула у вікно й побачила вояків. Шимон догадався: ідуть, щоб забрати квітку Божого Пророка. Він уже довідався, що міські урядники розпитували про квітку, навіть підсилали розвідачів, щоб на місці все докладно розвідали.

— Шимоне! Бери вазонок і втікай! — шепнула мати.

Вояки вже були на порозі. Один вояк побачив, як Шимон перелазив підвіконня, і пустився за ним. Шимон намагався втекти, але в слабих ногах не було сили. Він спотикнувся, впав, а глиняний вазонок гепнувся об землю й розбився. Земля розсипалася по перевулку. Вмить підняв Шимон квітку і сховав її за пазуху.

Вояк уже був недалеко. Здавалось, от-от схопить хлопця за одежу. Але сталося щось несподіване: раптом зникла знемога в Шимонових ногах; він почув себе таким міцним і здоровим, що, здавалося, міг бігти з вітром у перегони. Мчався вуличками, не оглядаючись. Минув передмістя і став підійматися на гору Голготу.

Вояк залишився далеко позаду, потім махнув безрадно рукою. Вернувся під Рахилину хату, постояв над розбитим вазонком і, не кажучи слова, відійшов з іншими вояками в місто.

А Шимон біг і біг. Де в нього взялося стільки сили! Не чув ніякої втоми. Чув лише за пазухою доторк дивної квітки і, здавалося, що сила, яка виходить з неї, наповнює все його тіло.

Добіг до місця, де колись стояв хрест Ісуса з Назарету. У скелі ще було видно заглибину.

Шимон добув квітку з-за пазухи. Вона була пом'ята і прив'яла. Шимон злякався.

— Квітко! Квіточко! Я не навмисно, я не хотів! — вибачався хлопець, і сльози текли в нього по обличчю. — Не в'янь! Не вмирай, квіточко! Ось я зараз посаджу тебе в землю, і ти оживеш!

Випорпав руками ямку й обгорнув корінці землею. Гарячково тремтіли пальці. Дуже поспішав, щоб квітка не зів'яла.

Згадав, що пересаджену квітку треба піділлятти. Схопився й побіг до джерела під горою. Було досить далеко, а сонце щораз більше пригрівало.

Ось і джерело. Але в що набрати води? Набрав у пригорщу й побіг, побіг... Прибіг до квітки. Вона ще більше прив'яла. Мерщій, мерщій підливати! Глянув на свої долоні — там не було ні краплини води, вона витекла поміж пальцями під час швидкого бігу.

Безрадно схилився біля квітки, спостерігаючи, що з нею робиться. А вона все корчилась і корчилась і кудись дівалась. Ось уже тільки два листочки, вже тільки один... Ще стирчить більце, але й воно тане, мов свічка... А коли дотануло до корінця, на ньому з'явилася блискуча й червона, мов рубін, велика крапля-сльоза. Блиснула в сонці і впала. Всякла в землю. А за хвилину закурилася легенькою парою-мрякою, піднялась у повітря й полинула угору... в синє небо...

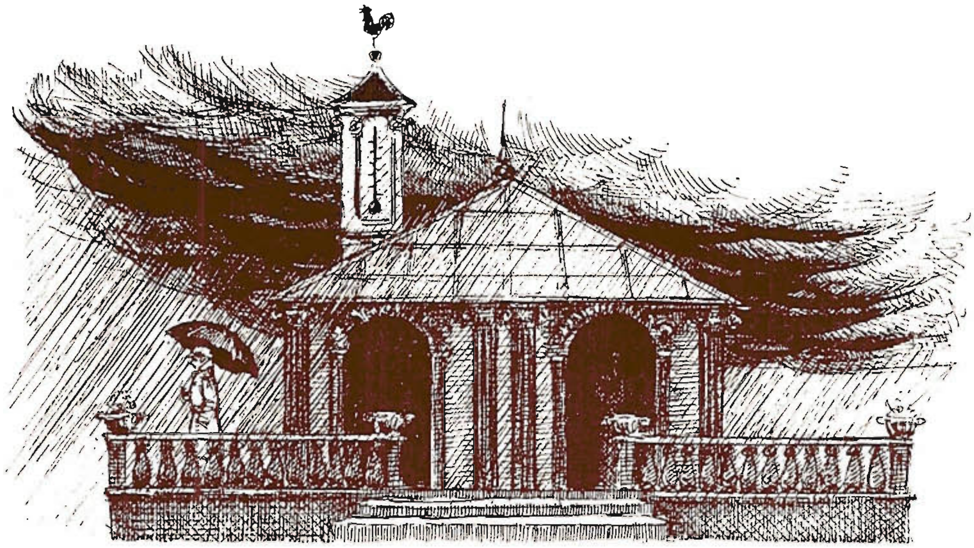
Ісусова сльоза вернулася до свого Власника.

Шимон уже більше не хворів. Він прожив більше як сто років, та найважливіше те, що увірував в Ісуса Божого Сина і став одним із перших християн в Єрусалимі.

ПАН СЛЬОТА І ПАННА СОНЕЧКО

(Ілюстрації З. Онишкевича)

Був собі чарівник. Змайстрував він прегарний дімок — зовсім, як дімок для ляльок, прикрасив його вежечками й колонками. Дімок був такий гарний, що сміливо можна було назвати й палациком. Спереду було двоє дверей, що вели на ґанок, а з ґанку спускалися сходи в чудовий городець.

Все це разом було таке малесеньке, що вміщалося в кімнаті чарівника на вікні. Вікно завжди було відчинене, бо чарівник дуже любив свіже повітря.

Найцікавіше було те, що в цьому палацику було двоє пожильців — молодий панич і молодесенька панна. Хоч і були вони найближчі сусіди, — та не могли ніколи бачити одне одного: чарівник поробив щось таке, що, коли панич відчиняв дверцята й виходив на ґанок, то панночка зараз ховалася за дверима своєї кімнати. А коли вона виходила, то він швиденько зникав за своїми дверима.

Панич мав завжди на собі довгий плащ і держав над головою розкритий парасоль. Панянка завжди виходила в яснорожевій шовковій суконці, а її личко було всміхнене. Чарівник поробив ще й таке: коли панич виходив на ґанок, то починав іти дощ, і надворі ставала сльота; коли ж у дверях появлялася панночка, то зараз виходило сонце з-за хмар і ставала чудова погода.

Тому його називали паном Сльотою, а її — панною Сонечком.

Не одному з нас могло б здаватися, що пан Сльота й панна Сонечко були дуже щасливі: жили ж у такім прегарнім палацику, виходили на такий чудовий ґанок з різьбленим поруччям і могли дивитися на розкішний садок, де цвіли квіти, зеленіла трава й пишалися кущики з блискучими ягідками. Але яка ж то була радість, коли ледве одно виходило на ґанок, друге мусіло ховатися.

Хоч їм не можна було бачитися,все таки деколи вони розмовляли одне з одним. Якось пан Сльота приклав уста до стіни, що розділяла їх кімнати, і шепнув:

— Панно Сонечко! Панно Сонечко! Чи чуєте мене?

— Чую, пане Сльото! — відповіла панночка. — Чого собі бажаєте?

— Я вас ніколи не бачу, але завжди чую, як виходите на ґанок. Коли рухаєтесь, так дивно шелестить ваша суконка! Я не можу догадатись, з якої тканини вона вшита.

Панна Сонечко засміялася, рада, що звернула на себе увагу хоч своїм одягом.

— Ах, пане Сльото! Що там моя суконочка супроти вашого плаща! Він куди-куди гарніший. А який чудовий ваш парасоль! Чую, як краплини скапують з нього на долівку.

— Дякую за похвали! — сказав пан Сльота. — Однак мені найцікавіше, які ви на вигляд. Самі знаєте, що ми присуджені на самоту. А самота — це велика нудьга. Як можна жити на світі самому-самісінькому без друзів, знайомих?

— Це правда! — потакнула Сонечко. — Я була б дуже щаслива, якби могла зиркнути на вас бодай одним очком.

— То спробуймо вихилятися з-за одвірка якнайдалі — може нам удасться одне одного побачити! — порадив пан Сльота.

— А спробуймо!

Ставши навшпиньки й вихилившись якнайдалі, пан Сонечко побачив кінець вельоника на голові панночки. А вона по довгих зусиллях доглянула грубі краплі дощу на парасолі свого сусіда. Вони й цьому були раді. Але за кілька днів їх опанувало невдоволення: хотілося побачити щось більше, тільки ж це було неможливе, бо чарівник міцно державїх у своїх чарах, а шнурки, якими їх прив'язав, були дуже міцні.

Одного разу чарівник кудись виїхав. Того дня була гарна погода, панна Сонечко стояла на ґанку і з усмішкою дивилася на садок. Тільки ж у цій усмішці був якийсь смуток. Помітила це пані Щиглиха, що літала сюди-туди перед вікном, граючись у хованки з своїм чоловіком, паном Щиглем. То була цікава птаха, вона присіла на поруччі ґаночка й запитала:

— Що з тобою, гарна панянко? Тобі так добре, що краще вже й не може бути: маєш гарне мешкання, елеґантні сукні й усе кругом тебе таке чудове! Чому ж, коли всміхаєшся, на очах у тебе блищать сльози?

— Тут дуже гарно, але й самітно, — відповіла панна Сонечко. — Хто може бути веселий без друзів, без товариства?

— Таж у тебе сусід, увічливий і шляхетний пан Сльота! — сказала Щиглиха.

— Що з того, коли я ніколи не можу його бачити! Мені вільно доглянути лише край його парасоля. І йому не вільно мене бачити. Він теж нудьгує без друзів. Послухай, як він, сердешний, співає.

Пані Щиглиха насторожила вуха й дійсно почула, як у палацику співав пан Сльота слабим, але мелодійним голосом:

Сумне життя без друзів,
Минають дні пусті,
І серце в'яне в тузі,
В журливій самоті . . .

— Справді дуже гарно, хоч сумовито! — похвалила Щиглиха. Вона вміла оцінити спів, бо походила із співочої родини. А чому ж не прийде до тебе?

— Ах, та ж йому не вільно! — відповіла панна Сонечко.

Вона розповіла, як їх заворожив чарівник, держить обох у неволі, і вони, хоч сусіди, не можуть навіть бачити одне одного. Щиглиха вислухала її з увагою, і враз її оченята зажевріли, а пір'ячко настовбурчилося з обурення.

— Та це ж жорстоко! Нелюдяно! — скрикнула. — Примістив вас в одному домі і не дозволяє зустрічатися? Жити насамоті в такому чудовому місяці?

— А що ж то за місяць? — запитала зацікавлена панна Сонечко.

— Це місяць квітень, місяць ранньої весни, коли всі забавляються і радо перебувають у товаристві друзів.

По цих словах обурена Щиглиха кинулась на шнурочок, яким панна Сонечко була прив'я-

зана, почала дзьобати й смикати, доки його не розірвала. Сонечко була вільна. Одночасно десь зникли чари, що спутували пана Сльоту. Мов стріла, вискочив він крізь двері, підійшов до панни Сонечко й увічливо привітався. Зраділа й Сонечко, подала йому руку, Знайомлячись, вони розмовляли так жваво, що забули подякувати Щиглисі за допомогу. Але вона не гнівалась, сиділа на поруччі й задоволено приглядалася.

Нарешті вони пригадали собі Щиглиху й сердечно їй подякували. Щиглиха полетіла до свого гніздечка на липі, а панна Сонечко й пан Сльота пішли в садок. Пан Сльота зірвав крихітну квіточку й почепив панночці на стрічку. Потім посідали спочивати на м'якім моху й були такі раді, як ніколи перед тим.

Нараз знявся якийсь шум і галас. Перелякані, вони схопилися на ноги. Перед ними з'явився розгніваний чарівник.

— Еге ж, я не помилився, підозріваючи, що барометр (так він називав той дімок) не в ладі: показує дощ, хоч надворі погода! Зараз знайдемо на це раду.

По цих словах узяв панянку й панича, поставив їх на давніх місцях, і це означало, що барометр уже поладнаний.

На другий день Сонечко стояло самітно в дверях своєї кімнатки. Хоч вона й усміхалася, та по її личку стікали сльози. Хлипаючи, просила панянка Щиглиху допомогти.

— Що сталося? — запитала Щиглиха, підлітаючи до вікна.

Панянка розповіла сумну учорашню історію.

— Не журись! — потішила її Щиглиха. — Мій дзьоб сьогодні такий же гострий, як був учора, а, може, й гостріший, бо я його вигострила.

Вона вдруге роздзобала шнурочок коло панноччиної ноги. Чари знов зникли, і пан Сльота та панна Сонечко могли ще раз прогулятись по садку. На жаль, їх радість не тривала довго. Надійшов чарівник і поставив молодих друзів на попередні місця. Упертий був чарівник, але й уперта була Щиглиха. Як тільки старий відвертався, вона миттю прилітала й розривала шнурок. Так робила не один раз, а коли не мала часу, то посилала Щигля або когось іншого з родини.

Так минув місяць квітень, і Сонечко зі Сльотою провели чимало веселих хвилин у приятельських розмовах. Але на другий місяць почався сумний час. Одного ранку, коли чарівник зв'язав розірваний шнурок, Щиглиха не прилетіла на

допомогу. Вона чула прохання малесеньких друзів, але, сидячи в гніздечку на липі, навіть не рушилася.

— Чого галасуєте? — запитала. — Невже думаєте, що я буду цілий рік коло вас заходжуватися? Квітень — місяць розваги, а всі інші призначені на працю. Так воно є, так повинно бути, тож залишіть мене в спокою! Показуйте людям погоду!

І нічого не помогло. Хоч Сонечко і Сльота не раз просили Щиглиху, її чоловіка та їхніх свояків, щоб їх звільнили, одинадцять місяців ніхто не звертав на них уваги. Але, коли минув рік і знов настав квітень, пташки, як і торік, зрозуміли смуток розлучених самітних друзів і прилетіли до них на допомогу. Як не силкувався чарівник держати барометр і його пожильців у ладі, ніщо не помагало. Ледве встигав його направити, Сонечко і Сльота вже знов були на волі.

Врешті набридло йому безперестань ладнати барометр, що „псувався" завжди в квітні. Як тільки наставав квітень, чарівник сам звільняв панну Сонечко й пана Сльоту, щоб могли прогулятись і наговоритися досхочу.

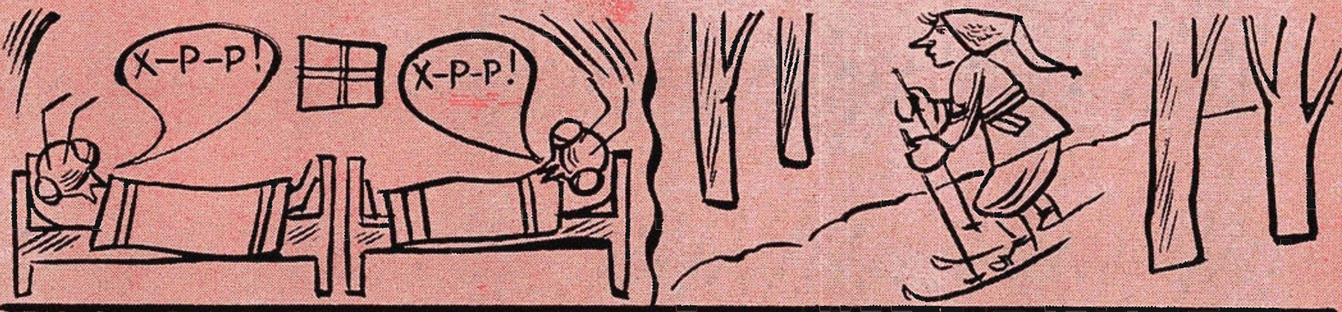
Тому й немає ладу в квітні: ніколи не можна бути певним, що буде надворі — погода чи дощ.

Опрацював Р. Завадович

Питання: **що це за дімок-барометр і що означають фігурки пан Сльота й панна Сонечко?**

Текст: Роман ЗАВАДОВИЧ *Ілюстрації: П. ХОЛОДНИЙ*

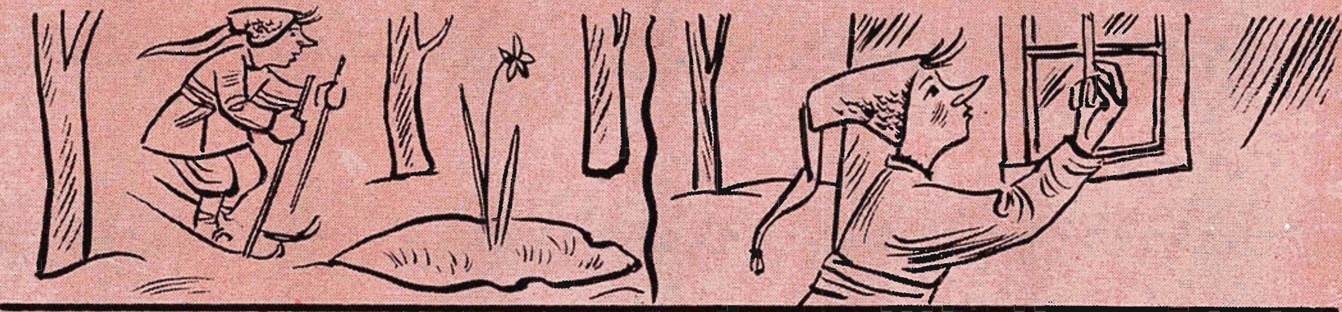
ГОЦА ДРАЛА

Ще лежить у лісі сніг,
Стежечки усі заліг.

Ще комашки в ліжках сплять,
Про весну ще тільки снять.

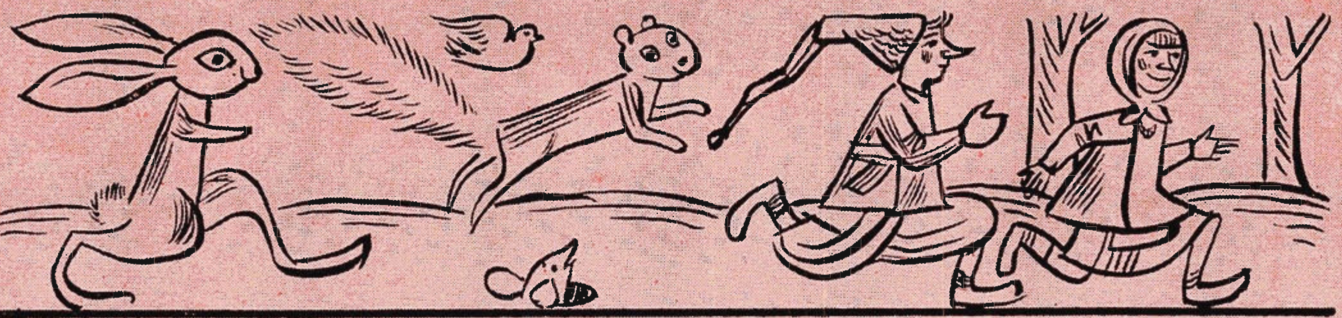
Тільки ґномик сну не має,
Всюди він весни шукає.

Зупинився у бігу,
Глип! — проталина в снігу!

А на самій середині
Пролісок розцвівся синій.

В ліс побіг маленький ґном,
Став у Гоци під вікном.

— Гоцо, чуєш? Досить сну!
Я знайшов уже весну!

От удвох вони біжать,
Кличуть звірів і пташат:

— Годі, друзі, годі спати —
Час-пора весну вітати!

Друзі бігли скільки сили,
Першу квітку обступили.

Обступили, міркували,
Далі туп — затанцювали.

Втіха, радість голосна,
Бо настане вже весна!

Леся ХРАПЛИВА *Ілюстрація П. АНДРУСЕВА*

КОЛИСЬ ВЕСНОЮ НА ВОЛИНІ

Надворі будилася весна. Сніг уже танув, і на дорозі, що вела крізь село Колодяжне, стояли тут і там великі калюжі. Подекуди земля вже просихала, а при шляху несміливо показувалась перша весняна соковита травичка. Дорогою поміж хатами бігло біляве дівчатко, років може з дванадцять. На ньому по-волинському вишивана сорочка, свитка і спідниця. Бігло воно, уважно оминало калюжі, та все щось стиха собі підспівувало.

Дівчинка добігла до останньої хати, за якою вже починався ліс, густий та дрімучий. Під хатою сиділа старенька бабуся і перебирала якесь сухе зілля.

— А куди це ти, дитино, йдеш? — спитала бабуся.

Дівчатко спинилося, всміхнулося: — До лісу, бабусю.

— До лісу? А ти хіба лісовика чи русалки не боїшся?

— А чого мені боятися? От я читала в книжечці про русалку, то вона зовсім не страшна.

— У книжечці, кажеш? А ти хіба читати вмієш?

— Вмію. А хіба що? Всі ж уміють!

— Дивна ти, дівчино! — здивувалася бабуся. — Убрана, як усі люди в селі, і по-нашому говориш, а от і читати вмієш. Хто тебе навчив?

— Матуся. Вона і мене і братчика Михайлика навчила, і книжечки нам спроваджує. Батенько хотів нас у школу віддати, та матуся нас у чужу, московську школу посилати не схотіла.

— То, кажеш, і мати твоя читати вміє? А чия ти будеш? Щось я тебе ні під церквою, ні на вигоні між дівчатами не бачила.

— Бо я лише недавно із Звягеля приїхала. Я — Косачівна, а звуть мене Леся, от там із двору, знаєте, з-за гаю.

— То ти панова донечка! — здивувалася старенька. — А я й не знала, що з панночкою говорю... Бо як тут пізнати? І одягнена, як усі дівчата, і говориш так, як усі... Я думала, що всі пани, прости Боже, лише по-московському говорять та з-панська носяться...

— Може інші й по-чужому розмовляють, а нам чого своєї рідної мови соромитися? Ми всі вдома лише по-своєму говоримо: і батенько, і матуся, і Михайлик, і родичі наші Старицькі та Лисенки, і дядько Драгоманів, і тіточка...

Аж тут у дівчини так і стали на очах сльози. Трохи-трохи не розплачеться.

— Чого це ти так посумніла нараз, дитино? Отака веселенька була, мов пташка...

— Бо... бо тіточку москалі на Сибір вивезли за те, що по-нашому говорила, що була українкою. Я її так любила!..

І знову оченята в Лесі зайшли сльозами, і устонька вона прикусила.

Жаль стало старенькій: — Бог милостив, дитино! І з Сибіру люди вертаються! А от, коли тіточку засудили, то тобі хіба не страшно говорити по-нашому, і вдягатися, та ще, як кажеш, і книжки читати?

Тут Леся мов вогнем спалахнула: — Ой, ні, бабусю! Нізащо в світі своєї мови не покину! Я читала книжечку про відважного лицаря, що його вже з коня скинули, до землі списом прибили, а він ще кликав: „Убий — не здамся!" І писали, як то перших християн на муки посилали, вогнем палили, диким звірам на поталу кидали, а вони таки своєї віри не зрадили. Так і ми ніколи свого не покинемо!

— Що ж, дитино, бачу — ти мудра, на книжках учена та ще й завзята вдалася. Але в ліс таки не йди! Тепер весна — таке там у лісі твориться, що й не здумаєш! Небезпечно туди людині тепер заходити!

А в Лесі оченята новим вогником загорілися.

— Що там таке твориться? Розкажіть, бабусю! — почала просити.

— О, багато, багато! Ліс зимові білі шати скидає, у весняні, в зелені вдягається. А з ним і цар його, лісовик, що як ти з ним добра, то й він з тобою добрий. А як розгнівається за щонебудь — горе тобі! З озера, що на полянці, водяник виглядає, а за ним і донечка його, русалка. Вона страх любить затягати в воду рибалок молодих. А до неї заходить той, що греблі рве. Оце він, щоб, хорони Боже, цього року такої потопи не вчинив, як торішньої весни! А з старої верби виходить мавка — там вона всю зиму спала. Приходить до неї перелесник, та такий меткий, такий палкий, як сам вогонь. Його, як розгнівиш, зараз хату запалити може. А потерчата понад болотом вогники палять та людей у трясовиння заманюють. Треба, доню, добре знати, яке зілля з собою носити, щоб у біду не попасти: чи мак-відюк, чи терлич, чи полин . . .

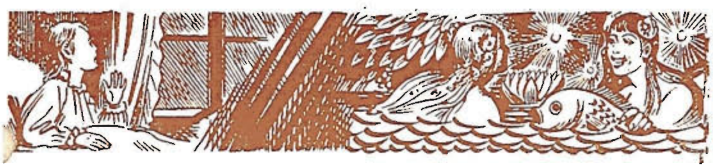
— А ви, бабусенько, маєте таке зілля? Як же вам його не мати, коли так близько лісу живете? Багато його отут довкруги вас на присьбі. Дайте ж мені, рідненька, щоб я теж у лісі хоч русалку, хоч мавочку побачила. Так дуже я їх побачити хотіла б!

Довго-довго просила вона, аж поки бабуся не всміхнулася ласкаво, не вибрала з усього зілля маленького пучечка. Дунула на нього тричі, перехрестила, щось пошептала та й подала Лесі. Вклонилася, подякувала дівчинка, заткнула пучечок за пояс і побігла в ліс.

Не знати, чи бачила вона в лісі мавку, чи ні. Зараз за нею прибіг наймит із двору, бо приїхали дядько Старицький з тіткою, а з ними і посестра Лесі, Людка.

Та, мабуть, мавку вона таки бачила, бо багато років пізніше, як уже виросла, написала про неї. І як чудово написала в „Лісовій пісні”!

І про лицарів писала, і про перших християн, і про всіх, що за правду з неправдою боролися. Бо маленька Леся — це була велика наша письменниця Леся Українка.

З дитячого життя

„ЧЕРВОНА ШАПОЧКА” У ЛЯЛЬКОВОМУ ТЕАТРІ „ПО ДОРОЗІ В КАЗКУ” В ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Оперета-казка „Червона Шапочка” композитора Василя Безкоровайного і письменника Леоніда Полтави була вперше надрукована у „Веселці” багато років тому. З того часу „Червона Шапочка”, її мила Бабуся, хижий Вовк, відважний Мисливець та інші герої — не сходять із сцени. Оперету ставлять діти в школах і старші юнаки та юначки в Америці, у Канаді, в Австралії.

На світлині: Червона Шапочка, Бабуся, Вивірка, Песик Бровко й Гуцул-мисливець.

На цьому фоті бачимо також картину оперети „Червона Шапочка”, але ролі в ній виконують не люди, а ляльки! Таку виставу оперети з виконавцями-ляльками показує тепер Ляльковий Театр „По дорозі в казку”. Цей театр створили пані з 90-го Відділу СУА в Філядельфії, під керівництвом режисера Дарії Шуст. Лялькова „Червона Шапочка” йде під музику та пісні, а ляльки дуже гарно танцюють ! . .

Ляльковий Театр „По дорозі в казку” побував уже з виставами у Філядельфії, в Ню Йорку, Джерзі Ситі, на Бронксі . . . Може він приїде й у ваше місто?

З уваги на святочні й сезонові матеріяли, п'єсу О. Олеся „Микита Кожум'яка” відложено до наступного числа.

Ілюстрації: П. ХОЛОДНИЙ
Illustrations: P. CHOLODNY

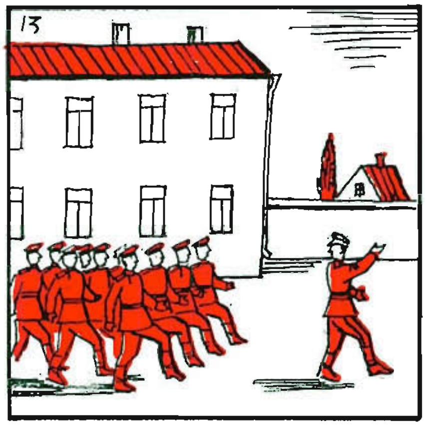
Сценарій і текст: Р. ЗАВАДОВИЧ
Scenario and story: R. ZAVADOVYCH

БОГДАН-СІЧОВИЙ СТРІЛЕЦЬ
ІСТОРИЧНА КАЗКА

BOHDAN-SICHOVY STRILETS
UKRAINIAN TALE

РОЗДІЛ II: НА БОЙОВИЙ ФРОНТ

CHAPTER II: TO THE FRONT

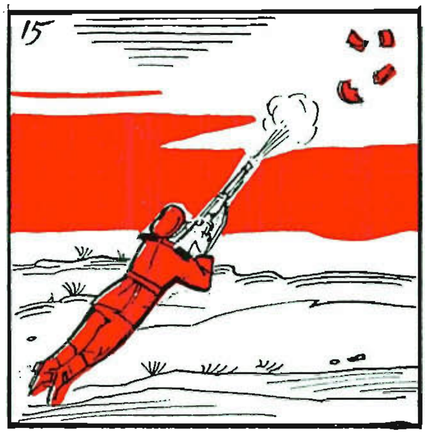
Почалося військове навчання.

The military training started.

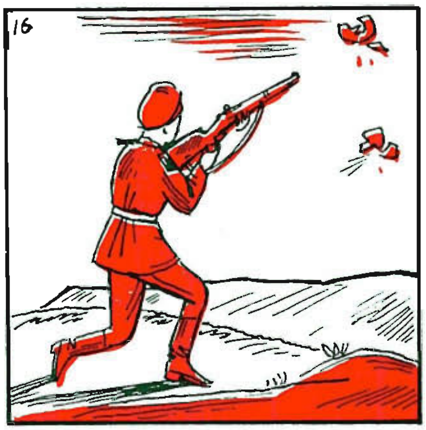
— Оцих тринадцять солдатів — такі чудові стрільці, що їм хоч тарілки в повітря підкидай! — хвалив інструктор Богдана і його хлопців.

"These thirteen soldiers are great shots. Just throw a plate into the air!" — the instructor praised Bohdan and his men.

І справді, Федір непомильно влучав у підкинену вгору тарілку.

Indeed, Fedir hit every plate tossed up in the air.

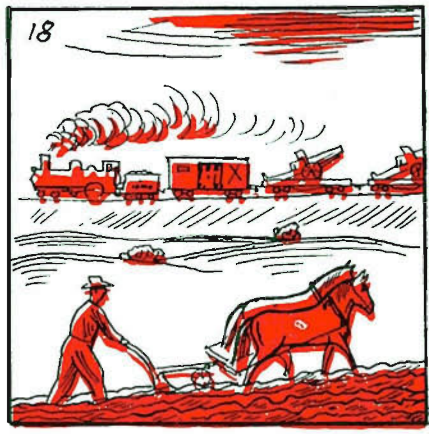
Микола влучав двома кулями у дві одночасно підкинуті тарілки.

Mykola hit two of them thrown simultaneously with two bullets.

А Богдан влучав по черзі в повітрі три тарілки.

And Bohdan could even hit three.

За місяць 1-ша рота 2-го батальйону 3-го пішого полку виїхала на бойовий фронт проти Австрії.

And in one month, the first company of the second battalion, third regiment, took off for the front against Austria.

(Кінець другого розділу)
(End of Chapter II)